

hudobný život

ROČNÍK LIII

12

2021

2,50 €

hudobné entrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Bassfest+ 2021 / Bratislava Mozart Festival / Na chate: Shina / Priekopníci
jazzového kontrabasu / Nová synagóga v Žiline / koncerty, recenzie CD...

Kopatchinskaja – Vengerov
Mahlerova Deviata
Traviata
Paliašvili

hudobný život

Darujte svojim blízkym
ročné predplatné
časopisu v podobe
darčekovej poukážky
a doprajte im kvalitné
čítanie o klasickej hudbe
a jazze!

**Vianoce
s láskou k hudbe!**

„Prečo hrať len hudbu, ktorú poznáme a ktorej rozumieme? Veď je také vzrušujúce, ak niečomu nerozumieme...“ Slová huslistky Patricie Kopatchinskej, ktorej koncert som navštívila v novembri vo Viedni, vo mne neustále rezonujú, tak ako dozvuky z jej výkonu v rámci turné s violončelistkou Sol Gabetovou. Uprostred dvíhajúcej sa ďalšej pandemickej vlny podnikli dve ženy ťaženie po európskych sálach – malých, stredných a veľkých. Hrali ako o život a s omračujúcou radosťou. Vlievali novú krv do žíl ako úderka na fronte. Medzi skladbami sa vrhali jedna druhej do náručia. Po vyše hodine hudby starej i novej, známej i neznámej, hranej naboso a v šialenej amplitúde výrazu, dynamiky i emócií, som si uvedomila, že ak by som nemala rúško, pohľad na mňa v tom elegantnom nablýskanom viedenskom Konzerthause by sa vymykal spoločenskej norme. Mala som neustále pootvorené ústa a krčovitý pohľad, pocity rútiace sa k tranzu... Šoférujúcu nočnou Viedňou smer Bratislava mi hlavou bežalo jedno: toto treba zažiť čo najskôr, toto funguje, toto je záchrana... V mieri, vo vojne, v lockdowne, v uvoľnení.

Koniec roka káže niečo si priať. Želajme si teda, aby nám pandémie nevzala chuť, odvahu ani kritériá pre krásu. Prajme si hudbu, ktorá zachraňuje... Verím, že sa v ďalšom roku stretneme pri listovaní Hudobným životom. Teší nás, že sme aj v decembrovom čísle mohli našim predplatiteľom dopriať čosi navyše – DVD *Príbeh hudby* a reprodukciu fotografie tohto roku zosnulého Chicka Coreu od Rudolfa Baranoviča.

Pokojnú sviatku a šťastný nový rok!
Andrea SEREČINOVÁ

14. 11., vo veku 91 rokov **zomrel** profesor **Ladislav Holásek**, legenda zborového dirigovania, vokálnej zborovej interpretácie a zborového umenia na Slovensku. S jeho menom sa spája umelecká činnosť viacerých renomovaných zborových telies ako Slovenskí madrigalisti, Slovenský filharmonický zbor, zbor Opery SND či Spevácky zbor mesta Bratislavy. Takmer po celý čas dirigentskej činnosti sa venoval aj práci pedagóga. Vyučoval na viacerých školách, naposledy na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, kde zároveň viedol Akademický dievčenský spevácky zbor. (hc, red)

Vo veku 69 rokov **zomrel** 10. 11. hudobník, textár a spevák **Miroslav Žbirka**. Začínal v hudobnej skupine Modus, ktorej bol zakladateľom a členom. Od r. 1980 sa vydal na sólovú kariéru s hudobnou kapelou Limit. Miroslav Žbirka nahral 29 sólových albumov. Je držiteľom niekoľkých speváckych ocenení Zlatý slávik a Spevák roka. V r. 2014 získal Krištáľové krídlo za mimoriadny prínos v oblasti populárnej hudby a v r. 2019 získal významné ocenenie Príbinov kríž I. triedy za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj Slovenskej republiky v oblasti populárnej hudby. (hc, red)

Rozhovor

2 **Bassfest+ 2021** E. Miškovičová

Koncerty

- 4 **Krás a sila zvuku klavíra – (Ne)úctivé rozhlasové rekviem**
K. Burgrová – K. Guničová
- 5 **Filharmonici s novou slovenskou hudbou – Poučný exkurz s harfou**
K. Guničová – R. Kolář
- 6 **Jeseň s ŠKO Žilina** L. Dohnalová
- 8 **Voce Magna 2021** E. Miškovičová
- 9 **Bratislava Mozart Festival** A. Štefunko

Auris interna

7 **K novembru: Soundtrack pre naše oslobodenie?** J. Filip

Zahraničie

- 10 **Len škrtnúť sláčikom...** A. Serečinová
- 11 **Koncert pro svobodu a demokracii** M. Jůzová
- 12 **Úspešný klavírní festival Rudolfa Firkušného** M. Jůzová

Muzikológia

14 **Nové cesty hudobnej semiotiky a estetiky** V. Fulka

Spomíname

- 16 **A. Lucier – I. Berger** R. Kolář – L. Dohnalová
- 17 **J. Krčmery-Vrteľová** M. Mojžišová

Hudobné divadlo

- 18 **Traviata plná otáznikov** V. Blaho
- 19 **Oslava hudby v perfektnej interpretácii** K. Burgrová
- 20 **Popoluška oživená mágiou Prokofievovej hudby** L. Nagyová

Hudobné lokality

21 **Nová synagóga Žilina** L. Fordinálková

Na chate

22 **Ján Kíma a Jana „Shina“ Lokšenincová**

Náš tip

24 **Príbeh hudby** A. Serečinová

História

26 **Z. Paliašvili: Príbeh gruzínskej národnej opery** A. Nikolozishvili

Analýza

28 **G. Mahler: Symfónia č. 9** T. Horkay

Jazz

- 30 **Hudobná dielňa J. Kalásza: Dream a Little Dream of Me**
- 31 **Womex 2021: radosť byť opäť spolu** V. Potančok
- 32 **Priekopníci jazzového kontrabasu: J. Blanton a S. Stewart** P. Kušík

Recenzie

Poviedka

40 **1918** V. Rozenbergová

Mesačník **Hudobný život**/december 2021 vychádza v **Hudobnom centre**, Michalská 10, 815 36 Bratislava, IČO 00 164 836
Zapísané v zozname periodickéj tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09
Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 220470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekanova@hc.sk).
Externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk)
Jazykové redaktorky: Zuzana Studená, Eva Planková
Výtvarná spolupráca: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 220470460, fax: +421 220470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Róbert Szegény, Peter Beňo • **Tlač:** ULTRA PRINT, s.r.o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a.s., Mediaprint-Kapa a súkromní distribútori • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03. • **Indexové číslo** 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia). • **Obálka:** Basová tieňohra (autor: R. Ragan st.) • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

(foto: T. Koiš)

BASSFEST+ 2021

Po minuloročnej pauze sa uskutočnil 11. ročník BassFest+ 2021 a 10. ročník Medzinárodnej kontrabasovej súťaže Karla Ditters von Dittersdorfa. Banská Bystrica štyri dni žila sviatkom kontrabasového umenia a podľa vyjadrenia organizátorov sa zároveň s týmto festivalom aj lúčila. O tomto ročníku a ďalších plánoch sme sa rozprávali s organizátorom podujatia, kontrabasistom JÁNOM PRIEVOZNÍKOM.

■ **Napriek tomu, že situácia pred rokom neumožnila zrealizovať festival a súťaž v akejkoľvek podobe, ani tento rok zrejme nebolo jednoduché pripraviť tak organizačne náročnú akciu...**

S kovidovými opatreniami to nebolo jednoduché. Opatrnosť účastníkov nám dala zabráť, mnohí váhali a čakali s registráciou do poslednej chvíle. Samozrejme nás to ovplyvňovalo. Dva týždne pred termínom sme chceli celý projekt posunúť, úvahy dokonca boli aj o jeho zrušení. Nakoniec všetko vyšlo a tie stresy neľutujeme. Študenti prišli v hojnom počte, i keď súťažiacich bolo menej ako po iné roky. Aj tak si hovoríme, že to malo zmysel, lebo úroveň mladých interpretov bola veľmi dobrá a najmä ich chuť pracovať všetkých motivovala. Organizovať akciu v takomto rozsahu nie je popri našich umeleckých aktivitách vôbec jednoduché. Všetku manažérsku činnosť robíme v podstate len traja a to na úkor svojho voľného času, rodín a, samozrejme, pre dobrý pocit. Pri opätovnom rozhodovaní, či do projektu ísť, vždy rozhodne jeho preukázateľný význam, veľká obľuba u účastníkov a taktiež lektorov. Je to motor, ktorý nás poháňa stále dopredu.

■ **Stálce medzi lektormi, ako aj v porote nesklamali, podľa ich slov berú festival ako súčasť svojich každoročných aktivít. Vždy sa však objaví niekto nový a nedá sa prehliadnuť, že sa vám darí získavať významných interpretov a pedagógov. Podarilo sa rozšíriť aj tohtoročný zoznam?**

Áno, každoročne sa nám darí pozývať stálce, či už kontrabasového sveta, alebo iných nástrojových skupín. Sú to predovšetkým interpretačné a pedagogické osobnosti z celého sveta, ktoré vychovali vynikajúcich umelcov. Medzi takéto nepochybne patrí Thomas Martin, dlhoročný prvý kontrabasista London Symphony Orchestra, ktorý vo veku 81 rokov neustále cestuje po celom svete a robí majstrovské kurzy. K nám chodí pravidelne a je pre nás potešením počuť, že sa u nás cíti dobre. Snažíme sa lektorský tím a taktiež tím poroty pre medzinárodnú kontrabasovú súťaž obmieňať. Po rokoch sme mohli privítať prof. Klausa Trumpfa, taktiež k nám opäť prišiel dlhoročný člen Viedenských filharmonikov prof. Milan Šagát. Novým členom bol prof. Radomír Žalud z Akadémie umení v Prahe a po nejakom čase opäť prijal pozva-

nie náš skvelý kontrabasista Roman Patkoló. Kvôli kovidu nemohol pricestovať pedagóg zo Štátneho konzervatória Rímskeho-Korsakova v Petrohrade Alexander Shilo. Z Poľska prišiel kontrabasista Krzysztof Firlus, ktorý je vysokoškolským pedagógom v Krakove a zároveň učí violu da gamba v Katoviciach. Teší nás, že naše pozvanie prijali česká čembalistka Monika Knoblochová a jazzový klavirista Jan Knop alias „Najponk“, ktorý mal aj prednášku o histórii jazzu. Lektorskú premiéru mal Jozef Lupták a nechýbal ani náš priateľ a skvelý violista Milan Radič pôsobiaci v Salzburgu. Lektorkou a novou tvárou bola Jolanta Sosnowska, ktorá viedla kurzy hry na barokových a moderných husliach. Všetci spomenutí umelci boli okrem lektorskej činnosti súčasťou koncertov, ktoré sa počas festivalu uskutočnili. No a v neposlednom rade musím spomenúť Františka Szanta, ktorý je už dlhé roky tvárou festivalu. Jeho prínos je neoceniteľný, keďže sa stará o fyziohygienu nás hudobníkov.

■ **Spomínal si Thomasa Martina a Romana Patkolóa, ktorí sa veľmi pozitívne sa vyjadřili k vašej práci a vyzdvihli dôležitosť BassFestu+. Aj vyznanie výbornej Jolanty Sosnowskej po poslednom koncerte, keď vysoko ocenila festival a vašu prácu, bolo pre všetkých zúčastnených nesmierne dojemné. To určite poteší. Súťaž je o rok**